

Здійснюючи статистичне дослідження податкових надходжень, особливу увагу варто звернути на ті види податкових платежів, які становлять найбільшу частку доходів у всій сукупності. Адже високий рівень цих платежів свідчить про еластичність їхнього впливу на бюджет. За цих умов, аналізуючи найбільш дохідні частини бюджету, можна говорити про такі ж тенденції державних доходів. Беручи до уваги останній період, варто зазначити, що у 2010 р. 45,5 % загальної кількості податкових надходжень Тернопільської області становив податок з доходів фізичних осіб, більше 24 % - ПДВ, більше 9 % - податок на прибуток підприємств. У попередні роки домінуюче положення займали ці ж самі види податків (хоч із певними відмінностями у пропорціях). Податок з доходів фізичних осіб у повній мірі зараховується до місцевого бюджету і на сьогодні забезпечує регулярні надходження. Його частка у місцевому бюджеті Тернопільської області у 2010 р. становила 76,77%. Податок на додану вартість займає провідне місце за складністю і запутаністю законодавчої бази, суперечливістю та практикою нарахування і сплати податку. Складний процес його адміністрування зумовлює застосування платниками різноманітних схем ухилення від сплати ПДВ і отримання незаконного права на відшкодування з бюджету. Податок на прибуток підприємств слугує механізмом, який шляхом диференціації ставок оподаткування та надання пільг окремим галузям має можливість безпосередньо впливати на процеси суспільного виробництва, динамізм та ефективність функціонування ринкової економіки.

Податки виступають вагомим інструментом бюджетного регулювання країни і є основою регіональної бюджетно - податкової системи, яка виступає інструментом макроекономічного регулювання і спрямована на виконання основних завдань, що стоять перед економікою України в умовах глобалізації.

Лише такий інвестиційний ресурс як податкова привабливість економіки сприятиме зміцненню економіки України та підвищенню добробуту населення. Складна та багатопланова податкова система піддається постійним змінам під впливом зовнішніх чинників. Необхідність створення ефективної системи оподаткування робить актуальним і подальше проведення статистичного дослідження податкових надходжень до бюджетів різних рівнів.

Джерела та література:

1. Милявська Е. П. Податкова система : навч. посіб. для студ. вищ. навч. зал. / Е. П. Милявська, О. М. Сердюк. – К. : Вид-чий дім «Слово», 2005. – 336 с.
2. Педь І. В. Податкова система: економіко – правова характеристика податків : навч. посіб. / І. В. Педь; за ред. Ю. М. Лисенко. – К. : Знання, 2007. – 191 с.
3. Податковий кодекс України. – К. : ДП «ІВЦ ДПА України», 2010. – 336 с.
4. Романюк М. В. Податкова система та інвестиційна привабливість економіки України / М. В. Романюк // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 38-42.
5. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2009 рік / Гол. управління статистики в Тернопільській області. – Тернопіль, 2010.
6. Статистичний щорічник України за 2009 рік / Держ. комітет статистики України. – К., 2010.
7. Фінанси : підруч. / С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.; за ред.: С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.

Рогожа Д.В.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

І. Вступ. У теперішній час найбільш актуальною є проблема переведення економіки України на інноваційний шлях розвитку. Однією з передумов до цього є те, що ресурсоорієнтований, переробний тип національної економіки не здатний досягти бажаних темпів росту без шкоди для соціальної й екологічної ситуації. Вирішення поставленого завдання по збільшенню обсягу ВВП і посиленню конкурентоспроможності України на світових ринках в умовах інноваційної економічної кон'юнктури також неможливе без використання високого інноваційного потенціалу країни, забезпеченого потужним науковим сектором.

Для здійснення поставленого завдання необхідна розробка механізму, що дозволяє перебудувати всі сфери суспільних відносин з метою сприяння розвитку інноваційної економіки. Перехід до економіки знань вимагає формування в країні й, відповідно, у регіонах цілісної системи, що ефективно перетворить нові знання в нові технології, продукти й послуги, які знаходять своїх реальних споживачів на національних або глобальних ринках.

У цей час опубліковано значну кількість робіт, присвячених інноваційному розвитку секторів економіки й питанням управління регіонами [1-7]. Втім, дослідження питань організації інноваційної діяльності на рівні регіону показало, що теорія й методика управління інноваційно-орієнтованим регіональним розвитком не одержали вичерпної наукової інтерпретації. Вимагає додаткового дослідження проблема формування дієвих механізмів інноваційного розвитку економіки регіонів з урахуванням їх специфіки.

II. Постановка завдання. Метою цієї статті формування системи інформаційно-консультаційного забезпечення інноваційного розвитку економіки регіону.

III. Результати. У системі управління інноваційним розвитком регіону важливе місце приділяється інформаційно-консультаційному забезпеченню даного процесу. Саме завдяки консультаційним службам у більшості країн світу забезпечується відносно швидке й, саме головне, масштабне поширення нововведень у виробництві. Особливе значення в діяльності консультаційних служб має їх діяльність по адаптації тих або інших нововведень під специфічні умови регіону й матеріальні можливості клієнтів. Отже, необхідно розробити концепцію розвитку діяльності регіональних інформаційно-консультаційних служб.

Інформаційно-консультаційна служба (ІКС), що надає сприяння товаровиробникам в освоєнні нововведень, є своєрідною сполучною ланкою між наукою й виробництвом. Крім того, ІКС займається формуванням банку інноваційних розробок, позабюджетних фондів розвитку інноваційної діяльності, пошуком і залученням інвесторів для реалізації інноваційних проєктів, тому служба, будучи дуже значимим елементом системи освоєння наукових досягнень у виробництві, виступає фактичним центром трансферу технологій.

Основна мета концепції розвитку інформаційно-консультаційного забезпечення інноваційної діяльності у економіці регіону - підвищення ефективності діяльності підприємств на інноваційній основі за рахунок консультаційної підтримки товаровиробників і інших зацікавлених осіб, а також підвищення їх кваліфікації. Для успішного досягнення поставлених цілей необхідне виконання ряду умов.

1. Створення системи консультаційної підтримки бізнесу, що забезпечить: масове поширення інновацій, апробованих і рекомендованих консультантами до поширення; надання допомоги товаровиробникам з усіх питань, пов'язаних як з технологіями, так і із правовою й економічною підтримкою; ведення дослідно-демонстраційної діяльності для дослідної перевірки й адаптації нововведень до конкретних умов діяльності підприємств для вибору оптимальних варіантів їх використання; оперативна взаємодія всіх консультантів з метою обміну досвідом, прийняття рішень по поширенню нововведень або же термінових заходів для виниклих проблем.

2. Формування системи наукової й навчально-методичної підтримки консультаційної діяльності й підвищення кваліфікації фахівців: створення українського науково-методичного й навчального центру консультаційного забезпечення інноваційного розвитку, що забезпечує науково-методичну допомогу регіональним навчально-методичним центрам, регіональним адміністраціям і консультаційним організаціям; створення й розвиток мережі регіональних навчально-методичних центрів на базі вищих навчальних закладів, що забезпечують систематизовану підготовку консультантів.

3. Забезпечення державної підтримки розвитку регіональних консультаційних організацій: сприяння створенню в регіональній консультаційній системі декількох дослідно-демонстраційних об'єктів шляхом виділення в користування необхідних ресурсів, фінансування такої діяльності на базі передових підприємств; сприяння в передачі консультантам актуальних наукових досягнень вітчизняної науки й фінансування допомоги вчених (авторів) консультантам в адаптації інновацій до зональних умов і постановки дослідно-демонстраційної діяльності, забезпечення інформаційної підтримки цього; організація семінарів-нарад із представниками більшості адміністрацій регіонів, відповідальних за розробку й прийняття управлінських рішень у сфері інвестицій і розвитку, з метою формування єдиного розуміння завдань і підходів у створенні систем масштабного поширення нововведень і подальшого розвитку інноваційної й консультаційної діяльності; сприяння навчанню кадрів консультантів на короткострокових курсах і семінарах, а надалі - професійній перепідготовці фахівців.

Реалізація концепції розвитку інформаційно-консультаційної служби регіону дозволить одержати наступні результати:

- створення в економіці регіону інформаційно-консультаційної служби, що буде функціонувати в єдиному інформаційному просторі, орієнтуватися на підвищення ефективності діяльності організацій й бути одним з основних інструментів реалізації державної політики в сфері інноваційного розвитку;
- забезпечення консультування підприємств з широкого кола питань;
- активізація роботи зі збору, апробації й надання допомоги організаціям в освоєнні новітніх розробок, що дозволить перевести їх на інноваційний рівень розвитку;
- організація безперервного процесу формування й актуалізації баз даних, що задовольняють запити клієнтів у режимі реального часу по всьому спектрі їх інформації, що цікавить;
- збільшення відповідальності консультантів за надавані послуги на основі введення механізму страхового захисту й системи оцінки якості інноваційних розробок;
- підвищення рівня знань і професійних навичок працівників підприємств і населення в цілому;
- здійснення підготовки заявок, заснованих на моніторингу потреб підприємств, на проведення прикладних наукових досліджень;
- посилення впливу служби на просування й реалізацію інвестиційних проєктів.

Виконання даних рекомендацій, на нашу думку, призведе до вдосконалювання діяльності ІКС, дозволить їй повніше орієнтуватися на інноваційні потреби товаровиробників, що в цілому поліпшить інноваційний розвиток економіки регіону.

При формуванні регіонального інноваційного кластера на інформаційно-консультаційну службу будуть покладені функції центру трансферу технологій. ІКС стане займатися, з одного боку, доведенням закінчених наукових розробок до товаровиробників і їх адаптацією до умов конкретних підприємств, а з іншого боку - збором і узагальненням запитів ("технологічних платформ") на проведення конкретних досліджень, що відображають актуальні проблеми товаровиробників. Із сказаного вище випливає, що для

ефективного інформаційно-консультаційного забезпечення інноваційної сфери регіону консультантам необхідно мати великий банк пропозицій (готових до впровадження інновацій) і відповідний йому банк запитів (інноваційних можливостей) з боку товаровиробників, тобто так званий єдиний банк даних.

З урахуванням схеми роботи центру трансферу технологій єдиний банк даних буде містити в собі банк технологічних запитів і банк технологічних пропозицій. Формування такого банку відбувається за допомогою алгоритму, що представляє собою логічну послідовність етапів процесу відбору інновацій і запитів з боку підприємств і організацій.

Нами пропонується наступний порядок формування єдиного банку даних на основі всебічного відбору інноваційних можливостей (технологічних запитів), а також комплексного аналізу нововведень (технологічних пропозицій) (рис. 1).

Порядок формування єдиного банку даних конкретизується в трьох методиках:

1. Оцінка адаптації інноваційної можливості (технологічного запиту) на підприємстві.
2. Оцінка інноваційних можливостей (технологічних запитів) на предмет включення їх у єдиний банк даних.
3. Оцінка нововведення (технологічної пропозиції) на предмет включення його в єдиний банк даних.

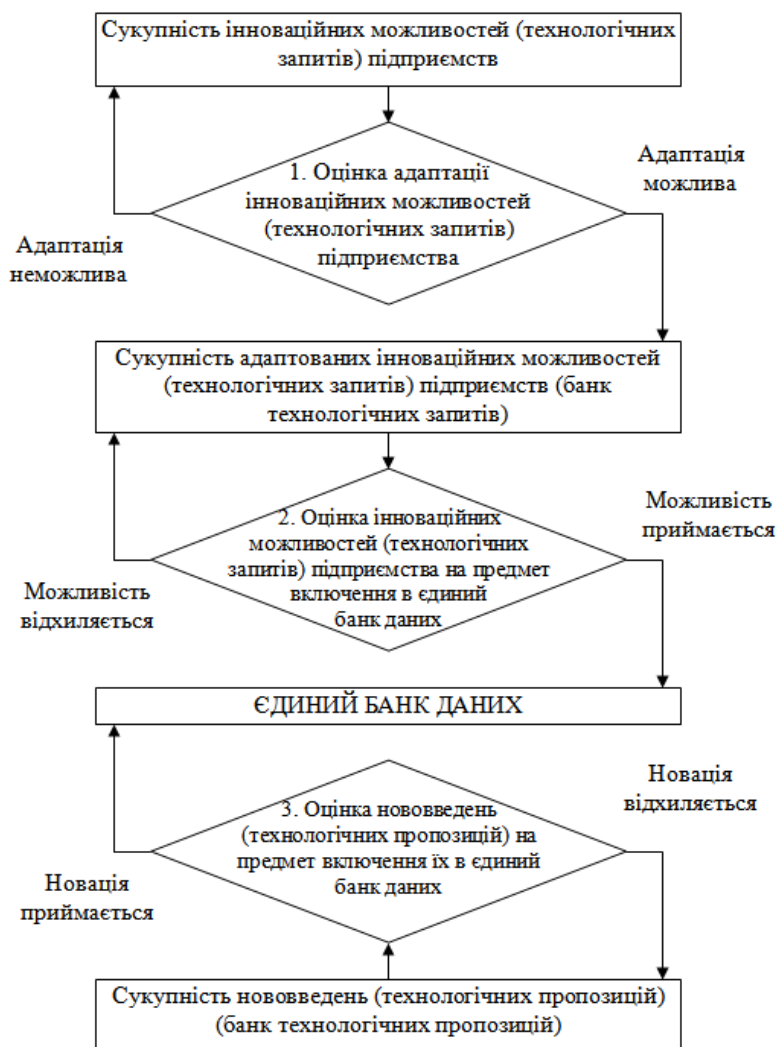

Рис. 1. Порядок формування єдиного банку даних технологічних запитів і технологічних пропозицій

Далі сформований єдиний банк даних, що включає в себе технологічні запити й технологічні пропозиції, а також скоректований по темах, розміщається на офіційних інтернет-сайтах центру трансферу технологій і наукоміста. При цьому центр трансферу технологій не рідше одного разу у квартал повинен буде коректувати бази даних. Крім того, у його функції буде входити проведення безкоштовних консультацій будь-яким організаціям регіону з усіх питань ознайомлення й придбання єдиного банку даних по завершених науково-технічних розробках. Важливо також, щоб центр трансферу технологій підтримував постійний зв'язок із власниками й авторами-розроблювачами завершених науково-технічних розробок з метою встановлення контактів між споживачами й власниками або авторами-розроблювачами запитуваних нововведень.

Таким чином, представлена вище модель інформаційно-консультаційного забезпечення інноваційної

сфери регіону, на нашу думку, приведе до підвищення ефективності діяльності ІКС як центру трансферу технологій і дозволить їй повніше виявляти й задовольняти інноваційні потреби організацій регіону

IV. Висновки. В результаті дослідження розроблено концепцію системи інформаційно-консультаційного забезпечення інноваційної діяльності в регіональній економіці, яка базується на розвитку діяльності спеціальних державних структур – регіональних інформаційно-консультаційних служб, які повинні у рамках інноваційного кластеру виконувати функції трансферу технологій, тобто доведенням закінчених наукових розробок до товаровиробників і їх адаптацією до умов конкретних підприємств, збором і узагальненням запитів («технологічних платформ») на проведення конкретних досліджень, що відображають актуальні проблеми товаровиробників. Запропоновано алгоритм формування єдиного банку даних технологічних запитів і технологічних пропозицій на основі всебічного відбору інноваційних можливостей (технологічних запитів), а також комплексного аналізу нововведень (технологічних пропозицій).

Джерела та література

1. Алексеев И.В. Стратегии та регулювання інноваційного розвитку виробничо-господарських структур: Автореф. дис... д-ра екон. Наук / Алексеев И.В. – К., 2002. – 33 с.
2. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навч. посіб. / Стеченко Д.М. – К.: Вища шк., 2002. – 254 с.: іл – С.14-15.
3. Кармышев Ю.А. Инновационный тип развития как фактор динамизации социально-экономических процессов / Ю.А. Кармышев // Сборник научных трудов кафедры экономической теории ТГУ им. Г.Р. Державина. Вып. 1. / Гл. ред. В.М. Юрьев. – Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г.Р. Державина, 2002.
4. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Кастельс М. / Пер. с англ. Под ред О.И. Шкаратана. М. 2000. – 48с.
5. Безчастный Л. О механизме мотивации к научной и научно-технической деятельности в условиях рыночной экономики / Безчастный Л. // Экономика Украины. – 1995. – №8. – С.15-23.
6. Шумпетер И. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капиталов, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / Шумпетер И. – М., 1982
7. Гапоненко Н. Инновации и инновационная политика на этапе перехода к новому технологическому порядку / Гапоненко Н. // Вопросы экономики. – 1997. – № 9. – С. 84-97.